

**SKUPINA POSLANK IN POSLANCEV
(prvopodpisani Danijel Krivec)**

Ljubljana, 18. maj 2022

**DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE
Mag. Urška Klakočar Zupančič, predsednica**

Na podlagi 184. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13, 38/17, 46/20, 105/21 - odl. US in 111/21) in 26. člena Zakona o referendumu in ljudski iniciativi (Uradni list RS, št. 26/07 – uradno prečiščeno besedilo, 6/18 – odl. US in 52/20) podpisane poslanke in poslanci vlagamo

**PREDLOG ZA RAZPIS POSVETOVALNEGA REFERENDUMA O SPREJEMU
PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH ZAKONA O VLADI REPUBLIKE
SLOVENIJE**

in ga pošiljamo v obravnavo in sprejem Državnemu zboru RS.

Pri obravnavi predloga v državnem zboru in delu njegovih delovnih teles bo v imenu predlagatelja sodeloval Zvonko Černač.

Državnemu zboru Republike Slovenije predlagamo, da:

1. Na podlagi 26. in 30. člena Zakona o referendumu in ljudski iniciativi (Uradni list RS, št. 26/07 – uradno prečiščeno besedilo, 6/18 – odl. US in 52/20) sprejme Odlok o razpisu posvetovalnega referenduma o sprejemu Predloga zakona o spremembah Zakona o Vladi Republike Slovenije, EPA 37–IX.

2. Na podlagi 27. člena Zakona o referendumu in ljudski iniciativi razpiše posvetovalni referendum na celotnem območju države tako, da naj se referendumsko vprašanje glasi:

»Ali ste za to, da se poveča število ministrstev in da zato Državni zbor Republike Slovenije sprejme Predlog zakona o spremembah Zakona o Vladi Republike Slovenije, EPA 37-IX?«

Glasovalec glasuje tako, da na glasovnici obkroži besedo »ZA« ali besedo »PROTI«.

OBRAZLOŽITEV

1. Uvod

Predlagatelji predloga zakona o spremembah Zakona o Vladi Republike Slovenije z dne 13.5.2022 v svojem predlogu uvodoma pojasnjujejo, da Zakon o vladi RS opredeljuje sestavo ter določa ministre za posamezne resorje kot tudi daje pravno podlago za ustanavljanje vladnih služb. Nadalje pojasnjujejo, da Upravne naloge izvajajo ministrstva, ki se ustanovijo za opravljanje nalog na enem ali več upravnih področjih. Na ta način zakonodajna veja oblasti določa organiziranost in pristojnosti izvršilne veje oblasti, pri čemer pa izvršilna veja oblasti notranjo organiziranost in podrobnejša delovna področja posameznih organov lahko določa sama. Upošteva je navedeno predlagatelji v nadaljevanju na podlagi Zakona o Vladi republike Slovenije predlagajo, da aktualno vlado **sestavlja 19 ministrstev**, to je tri ministrstva več kot doslej **in Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu**. Predlagatelji navedene zakonske spremembe v številu ministrstev in porazdelitvi njihovih resorjih utemeljujejo z navedbo, da sedanja struktura vlade **zaradi spremenjenih družbenih razmer in potreb gospodarstva, okolja, izobraževanja in drugih družbenih dejavnikov** zahteva drugačno prilagoditev in odzivnost ministrstev kot državnih upravnih organov. Predlagatelji pri tem ne pojasnijo, katere so te spremenjene družbene razmere in v čem se kažejo te domnevno spremenjene potrebe gospodarstva oziroma okolja. Prav tako ne pojasnijo, kaj konkretno predstavljajo »drugi družbeni dejavniki«. Zapišejo pa, da menijo, da je izvajanje nalog nove vlade lahko uspešnejše, če se njena sestava spremeni. Obrazložitev predlagateljev tako ostaja neutemeljena.

Kot cilj zakona predlagatelji navedejo **vzpostavitev učinkovite organizacijske strukture ministrstev, ki bo zagotavljala operativnost in uspešno izvajanje nalog** nove vlade na podlagi Koalicijskega dogovora političnih strank v Vladi Republike Slovenije v mandatu 2022-2026 z dne 13.5.2022. Zatrjujejo, da predlagane spremembe in dopolnitve tega zakona sledijo načelom odzivnejšega in predvsem bolj operativnega ustroja in delovanja ministrstev nove vlade.

2. Negativne posledice za učinkovitost, operativnost in odzivnost ministrstev

Ustava v drugem odstavku 114. člena določa, da sestavo, delovanje vlade, število, pristojnosti in organizacijo ministrstev ureja zakon. Za razliko od večine evropskih parlamentarnih držav v Sloveniji ministrske funkcije določa zakon. Veljavni zakon o vladi določa 14. ministrstev, ministra brez resorja za področje odnosov med Republiko Slovenijo in avtohtono slovensko narodno skupnostjo v sosednjih državah ter med Republiko Slovenijo in Slovenci po svetu, ter največ dva ministra brez resorja, ki pomagata predsedniku vlade pri usklajevanju dela in opravljanju njegove funkcije v okviru danih pooblastil. To sta bila doslej minister brez resorja, pristojen za razvoj in EU kohezijsko politiko, ter minister brez resorja, pristojen za digitalno preobrazbo.

Strukturo vladnih resorjev narekuje več dejavnikov. Vsaka koalicija prilagaja to strukturo svojim političnim prioritetam, pri čemer pa je nujno treba upoštevati tudi druge organizacijske parametre. Treba je zagotoviti, da vlada nima prevelikega števila članov, tako da ju lahko operativna. Glede na to, da v našem sistemu velja pravilo, da vsak resorni minister vodi eno ministrstvo, je treba upoštevati tudi vpliv spremembe vladnih resorjev na organizacijo državne uprave. Predvsem je treba zagotoviti, da posamezni resorji niso preobsežni in zato težko obvladljivi ter po obsegu nalog izstopajoči.

Predlagatelji zahteve kot neprimerno ocenjujemo ustanovitev ministrstva za solidarno prihodnost, ker menimo, da so vse njegove pristojnosti že zajete v resorju Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti in resorju Ministrstva za zdravje. To izhaja tudi iz dosedanjih zakonov o vladi RS, kjer ne zasledimo tovrstne izločitve. Prav tako menimo, da je neprimerna sedanja umeščenost športa v resor ministrstva za gospodarstvo. Opozarjamo tudi na neprimerno umestitev inovacij pod resor šolstva, kamor (tudi primerjalno pravno) umeščamo področje znanosti, nikakor pa ne inovacij, ki so povsem druga kategorija in vsebinsko sodijo v resor ministrstva za gospodarstvo. Nadalje menimo, da bodo resorji Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport, kot tudi Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in inovacije ter Ministrstva za okolje, podnebje in energijo, zaradi obsega in pretirane raznolikosti nalog težko obvladljivi.

Javna uprava je sistem, ki zagotavlja strokovno podporo za politično odločanje in implementacijo sprejetih politik, zato je od njene kvalitete in učinkovitosti odvisna kvaliteta upravljanja z državo. Predlagatelji menimo, da mora nadaljnja modernizacija javne uprave (izboljšanje njenih storitev, učinkovitosti, kakovosti poslovanja, odprtosti in preglednosti, upravljanja s človeškimi viri, poenostavljanje postopkov in odprava administrativnih ovir), enako kot v mandatu dosedanje vlade, ostati ena od strateških prioritet nove vlade.

Prav tako menimo, da morajo obstajati tehtni razlogi za vzpostavitev funkcije ministra za solidarno prihodnost ter oblikovanje resornega ministrstva. Pojem »solidarna prihodnost« mora biti strogo definiran in zamejen, saj sicer ne vemo, o katerih področjih družbenega življenja in njihove regulacije sploh govorimo. Iz predloga spremembe zakona izhaja, da »Ministrstvo za solidarno prihodnost opravlja naloge z delovnega področja dolgotrajne oskrbe – kar sicer sodi pod resor Ministrstvo za zdravje, zemljiške in stanovanjske politike – kar sodi pod resor okolje in prostor; razvijanja in promocije modelov lastništva zaposlenih in participativnega upravljanja v podjetjih, udeležbe delavcev pri dobičku ter ostalih politik ekonomske demokracije – kar smiselno sodi pod resor gospodarstvo oziroma delo. Iz navedenega izhaja razpršitev sistemskih nalog na področju ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter ministrstva za gospodarstvo med novoustanovljene resorje, kar vse kaže na neracionalno širitev števila ministrstev, katerih koordinacija bo zaradi njihovega obsega precej zahtevnejša, posledično pa bo manjša tudi učinkovitost opravljanja nalog v posameznih resorjih, saj bo (pre)obširna državna uprava težko obvladljiva tudi z vidika nadzora, veliko zmede pa bo povzročene tudi pri razumevanju in delitvi pristojnosti med dosedanjimi in novoustanovljenimi ministrstvi, posebej še med Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti in Ministrstvom za tako imenovano solidarno prihodnost. Vprašanje delitve pristojnosti bo po mnenju predlagatelja aktualno tudi med Ministrstvom za okolje, podnebje in energijo in Ministrstvom za infrastrukturo in Ministrstvom za vzgojo in izobraževanje, ki je po novem prikrajšano za šport, ki so ga predlagatelji spremembe Zakona o vladi povsem nesistemske, umestili v resor gospodarstva.

3. Predlog naj o predlogu zakona odločajo državljanke in državljani

Predlog znatno poslabšuje preglednost, učinkovitost, operativnost, odzivnost in nadzor nad delovanjem ministrstev. Številna področja družbenega življenja (šport, inovacije, energija) so v predlogu neracionalno odvzeti, oziroma pripojeni posameznim resorjem, kamor vsebinsko in operativno ne sodijo. Še večja težava je neuravnoteženost sistemskih nalog posameznih ministrstev, na primer Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in inovacije, Ministrstva za okolje, podnebje in energijo, ki bodo glede na predlog predlagateljev spremembe Zakona o Vladi RS odslej napram Ministrstvu za

infrastrukturo, Ministrstvu za solidarno prihodnost nesorazmerno bolj obremenjeni, kar pomeni slabše izvajanje funkcij in posledično slabše in počasnejše storitve za državljane na omenjenih področjih.

Ker gre pri predlogu zakona za najpomembnejša vprašanja, ki neposredno vplivajo na učinkovitost, sistematičnost in urejeno delovanje naše družbe, kot tudi za konkreten poseg v položaj in vsakdanje življenje mnogih ljudi, menimo, da bi bilo primerno, da bi se o predlogu tega zakona državljanke in državljani odločili na posvetovalnem referendumu.

SKUPINA POSLANK IN POSLANCEV

Priloga:

- podpisi poslank in poslancev:

- Danijel Krivec
- Anja Bah Žibert
- Franc Breznik
- Zvonko Černač
- mag. Karmen Furman
- Rado Gladek
- Jelka Godec
- mag. Branko Grims
- Alenka Helbl
- Andrej Hoivik
- Eva Irgl
- Janez (Ivan) Janša
- Jožef Jelen
- Alenka Jeraj
- mag. Dejan Kaloh
- Franci Kepa
- Jožef Lenart
- Suzana Lep Šimenko
- Tomaž Lisec
- dr. Anže Logar
- Janez Magyar
- Žan Mahnič
- Zoran Mojškerc
- Bojan Podkrajšek
- Franc Rosec
- Anton Šturbej
- Jože Tanko